

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA CONSELLERIA DE MEDI AMBIENT I TERRITORI

294 *Acord del Ple de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears sobre l'explotació i restauració explotació minera Can Carabassó (192), TM Sant Joan de Labritja (123A/2019)*

En relació amb l'assumpte de referència, i d'acord amb l'establert a l'article 41. 3 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, es publica l'Acord del Ple de la CMAIB, en sessió de 26 de novembre de 2020,

DECLARACIÓ D'IMPACTE AMBIENTAL

El projecte objecte del present informe està inclòs al Grup 2 "Indústria extractiva" punt 1, "Pedreres: restauració i/o extracció", de l'Annex I, "Projectes sotmesos a avaluació d'impacte ambiental ordinària", de la Llei 12/2016, de 17 d'agost, d'avaluació ambiental a les Illes Balears (BOIB núm. 106 de 20 d'agost de 2016).

Segons Resolució del conseller de Treball, Comerç i Indústria de data 15 de juny de 2018, al projecte li és d'aplicació la DT2ª de la Llei 10 /2014, d'1 d'octubre, d'ordenació minera de les Illes Balears, règim transitori d'obtenció de la declaració d'impacte ambiental.

A més, l'article 12 de la Revisió del Pla Director Sectorial de Pedreres de les Illes Balears (aprovat mitjançant el Decret 61/1999, de 28 de maig) estableix que els Plans de Restauració de les pedreres requereixen informe preceptiu i vinculant de la Comissió Balear de Medi Ambient, actualment CMAIB.

1. Informació del Projecte

El promotor és Hermanos Parrot, S. A. i, l'òrgan substantiu la Conselleria de Transició Energètica i Sectors Productius. DG de Política Industrial, Servei de Mines del Govern de les Illes Balears.

L'explotació es troba al sud-oest de nucli urbà de Sant Joan de Labritja i a uns 1,7 km a l'est de la població de Sant Miquel de Balasant. S'accedeix per camí d'uns 240 m que parteix de la carretera asfaltada SN- 1, que connecta Sant Miquel amb Sant Joan.

L'autorització contempla les parcel·les 95, 96, 221 i 242 del polígon 20 de Sant Joan de Labritja. La superfície autoritzada és de 9 Ha (90.000m²) i l'afectada per l'activitat de 48.919,62 m². L'explotació compta amb tancament en part del seu perímetre i accés senyalitzat mitjançant porta amb cademat.

La pedrera disposa de projecte de restauració aprovat en data 14 de febrer de 1992 per la Direcció provincial del Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme, el qual contempla un rebliment en dues fases de restauració per a un termini total de 72 anys, una superfície de 43.200 m² i un volum de rebliment de 989.764 m³.

Actualment l'autoritat minera ha donat per finalitzada l'autorització d'explotació i s'ha començat amb les tasques de restauració de la fase 1.

L'antic establiment de benefici (planta de tractament) es troba anul·lat, desconnectat i s'està duent a terme el seu desmantellament i retirada. La instal·lació elèctrica s'ha donat de baixa i el dipòsit de combustible s'ha buidat i anul·lat.

Actualització del Pla de restauració

Es presenta una actualització del Pla de restauració que va ser aprovat l'any 1992 consistent en dur a terme un rebliment parcial de la zona afectada amb la creació de dos bancals artificials per tal de reduir el pendent final i així afavorir la integració paisatgística.

Les labors de restauració es duran a terme al llarg de 5 fases:

- Fase 1: consistent en el rebliment de la plaça fins arribar a cota 170. Suposa actuar damunt una superfície de 14.362,00 m² i l'aportació d'un volum de material de 71.297,00 m³. El termini previst és de 9 anys. La revegetació s'iniciarà en aquelles zones on no es vagin a realitzar més tasques de rebliment.





- Fase 2- 3: consistent en el rebliment de la zona nord- oest primerament i de la zona sud- est seguidament, tot això mitjançant la creació d'un banc de material fins arribar a cota 176 m. Suposa una superfície d'actuació total de 15. 922,00 m² i un volum de material de rebliment de 75. 000 m³. El termini previst és de 9,6 anys. Durant l'execució d'aquestes fases es preveu el desmantellament final de l'establiment de benefici.
- Fase 4: consistent en la creació d'un segon banc de material fins arribar a cota 186 m. S'actuarà sobre una superfície de 10. 035,00 m² i es requerirà una aportació de material inert de 35. 000 m³. El termini previst és de 4,45 anys.
- Fase 5: consistent en el remodelat final, suavitzat del terreny i plantacions. s'actuarà damunt una superfície de 51. 056,00 m² i es requerirà un volum de 16. 767,00 m³. El termini previst és de 2,45 anys.

En resum, la restauració plantejada requerirà una aportació total de material inert de 198. 064,00 m³ (376. 321,60 tn) amb una disponibilitat d'aportació prevista de 15. 000 tn/any, el termini total serà de 25,5 anys. El pressupost total del pla de restauració ascendeix a 588. 825,61 €.

La següent taula resumeix els paràmetres de cadascuna de les fases:

Fase	Sup. Afectada (m ²)	Volum requerit (m ³)	Termini (anys)	Pressupost (€)
F- 1	14. 362	71. 297	9	242. 457,60
F- 2	7. 961	37. 500	4,8	109. 683,20
F- 3	7. 961	37. 500	4,8	109. 683,20
F- 4	10. 035	35. 000	4,45	103. 910,40
F- 5	49. 681	16. 767	2,45	23. 091,20
Total	90. 000	198. 064	25,5	588. 825,61

Per a la seva execució serà necessari l'ús de maquinària mòbil tipus pales carregadores, retroexcavadores (puntualment) i camions.

Respecte a les instal·lacions, es planteja només en casos de necessitat, l'ús de maquinària mòbil per a la trituració i classificació de grans blocs de pedra. Així mateix, es disposarà de bany químic que serà gestionat per empresa autoritzada.

El subministrament elèctric es realitzarà amb petit generador mòbil de gasoil i l'aportació de combustible es realitzarà amb dipòsits mòbils traslladats en vehicles homologats. Pel que fa a l'aigua necessària per dur a terme l'activitat (regs. . .), serà subministrada amb bótes externes.

El volum de material necessari per al rebliment té com a origen obres del promotor i d'empreses externes que aportaran terres d'excavació i desmunt, així com també RCDs procedents de planta de triatge.

La revegetació es realitzarà mitjançant l'estès previ d'una capa de terra vegetal (30- 40 cm) sobre les bermes, pistes i plataformes de rebliment, posteriorment s'iniciarà la sembra (hidrosembra i manual) i plantació d'espècies autòctones entre les que hi haurà gramínies, lleguminoses, herbàcies de cobertura, subarbustos, arbustos i arbres.

El marc de plantació serà irregular i inclourà masses de composició diversa tractant de simular la distribució espontània. Les espècies arbòries es plantaran al mig i al peu del talús (banc) amb una edat de 2 anys, mentre que les arbustives es plantaran en tota la superfície del talús.

D'entre les arbòries es planteja la revegetació amb pi blanc (*Pinus halepensis*), garrover (*Ceratonia siliqua*), savina (*Juniperus phoenicea*) i ullastre (*Olea europaea* var. *Sylvestris*). Pel que fa a les arbustives hi haurà llentiscle (*Pistacia lentiscus*), romaní (*Rosmarinus officinalis*), arçot (*Rhamnus lycioides*) i garric (*Quercus coccifera*).

2. Estudi d'impacte ambiental

L'EIA presentat contempla 4 alternatives pel que respecta a la restauració:

1. Alternativa 0: Situació actual sense execució de restauració.
2. Alternativa 1: Restauració en base al pla de restauració inicial consistent en el rebliment a cota, desestimada com a conseqüència de l'elevat volum de material requerit.
3. Alternativa 2 (seleccionada): Restauració per bancs amb explanació de la plaça i creació de dos bancs intermedis de 6 i 10 metres d'alçada fins arribar a cota final de 186 m.
4. Alternativa 3: Restauració per bancs amb explanació de la plaça i creació de cinc bancs intermedis de 5 metres d'alçada fins arribar a cota 190 m. Es desestima per la impossibilitat de dur a terme un aprofitament de les places intermèdies creades.





S'opta per l'alternativa 2 que permet la reducció del front principal de l'antiga explotació (uns 40 m) que, juntament amb la creació de menys bancs artificials i plataformes o places de major superfície, permetrà la realització de plantacions o altres activitats que, per contra, un excés de bancs no permetria. La pendent del front dels talussos artificials creats estarà entre els 20° i 25°.

S'identifiquen, caracteritzen i avaluen els impactes, resultant tot una sèrie de punts crítics ambientals relacionats amb la generació de pols i renou, generació de residus, el risc d'incendis i transmissió del foc, la pèrdua de la qualitat del paisatge, etc. En relació amb aquests punts es proposen mesures protectores i correctores entre les que destaquen:

- Manteniment de les zones de treball humides, sobretot en els dies ventosos.
 - Limitació de la velocitat (10 km/h), tant en les vies d'accés com a l'interior.
 - Seguiment periòdic dels nivells de renou en la perifèria.
 - Manteniment de maquinària en zones proveïdes de superfície impermeable.
 - Les càrregues de combustible així com el manteniment, possibles reparacions i l'estacionament tant de maquinària com de vehicles, es realitzaran en zones nues amb radi de 15 metres.
 - Es realitzarà un disseny adequat de la xarxa de drenatge per tal de controlar l'erosió i la desestabilització dels talussos per efecte de l'escorrentia.
- Pel que respecta al Programa de Vigilància i Seguiment Ambiental, es preveuen entre d'altres:
- Seguiment trimestral tant de la vegetació existent com de la revegetació.
 - Control del sòl en el sentit d'inestabilitats i d'erosió amb una periodicitat mensual així com després de períodes de pluges.
 - Control anual dels nivells de renous.

En relació a l'Annex d'Incidència Paisatgística, s'indica que l'explotació es troba envoltada al nord, sud i oest per terrenys elevats amb divisòries que es caracteritzen per un dens arbratge adult de pi blanc, circumstància que limita molt l'impacte visual de l'activitat. En aquest sentit s'inclouen simulacions de l'estat que tindrà l'explotació al llarg de cadascuna de les fases de restauració plantejades.

Pel que fa a la vulnerabilitat del projecte es considera baixa en base al risc sísmic, d'inundació, d'incendi i per altres accidents atès que els majors riscos s'han escomès durant la fase d'explotació

3. Resum del procés d'avaluació

3.1 Tramitació

El projecte objecte del present informe està inclòs al Grup 2 "Indústria extractiva" punt 1, "Pedreres: restauració i/o extracció", de l'Annex I, "Projectes sotmesos a avaluació d'impacte ambiental ordinària", de la Llei 12/2016, de 17 d'agost, d'avaluació ambiental a les Illes Balears.

3.2 Fase d'informació pública i de consultes

Al BOIB núm. 149 de 7 de desembre de 2017 es realitza informació pública sobre l'estudi d'impacte ambiental i pla de restauració de la pedrera Can Carabassó (núm. 192) per un termini de trenta dies comptadors a partir de l'endemà de la publicació.

Durant l'exposició pública es van consultar les següents Administracions afectades:

- Servei de Protecció d'Espècies. Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca.
- Servei de Gestió Forestal. DG d'Espais Naturals. Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca.
- Consell d'Eivissa.
- Secció de Contaminació Atmosfèrica. DG d'Energia i Canvi Climàtic.
- DG de Salut Pública. Departament de Protecció de la Salut.
- Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears.
- Ajuntament de Sant Joan de Labritja.

Les al·legacions rebudes per l'òrgan substantiu han estat les següents:

- Escrit presentat en data 23 de gener de 2018.
- Escrit presentat en data 28 de febrer de 2018.
- Escrit presentat en data 4 de maig de 2018.

El Servei de Mines, en el seu ofici signat en data 20 de maig de 2019, indica que no té constància de la presentació de més al·legacions durant el tràmit d'exposició pública.

A data de realització del present informe s'han rebut informes de:

- La Conselleria de Salut Pública i Participació. Servei de Salut Ambiental de data 18 de desembre de 2017 (informe de mancances pel que fa a la procedència de l'aigua potable)



- DG d'Espais Naturals i Biodiversitat. Servei de Gestió Forestal i Protecció del Sòl, signat en data 7 de juny de 2018 (informe de consideracions i condicionant)
- DG d'Espais Naturals i Biodiversitat. Servei de Protecció d'Espècies, signat en data 19 de desembre de 2017 (informe favorable amb recomanació)
- Servei d'Assessorament Ambiental pel que fa a l'APR d'esllavissaments (Decret Llei 2/2016) signat en data 21 de març de 2018 (sentit de no afecció).

No s'han realitzat consultes transfrontereres al no considerar-se necessari.

4. Elements significatius de l'entorn del projecte

La superfície objecte de projecte està íntegrament en zona d'interès miner (ZIM).

Així mateix, la línia que delimita la zona explotada coincideix amb la delimitació de dues zones d'Alt Risc d'incendis (ZAR) qualificades amb risc alt (zona explotada) i extremadament alt (en els voltants).

La vulnerabilitat d'aqüífers a la zona és alta.

5. Consideracions tècniques

Segons Resolució del Conseller de Treball, Comerç i Indústria, de data juny de 2018, referent a les dades regularitzades/actualitzades:

1. Estat de la pedrera: en restauració.
2. Situació: polígon 20, parcel·les 95, 96, 221 i 242 de Sant Joan de Labritja
3. Superfície afectada 48. 919,62 m²
4. Volum de restauració 153. 833,73 m³
5. Restauració en 5 fases amb data de la fi 28 de febrer de 2052.
6. L'establiment de benefici es paralaritzarà immediatament i es procedirà al seu desmuntatge.

2. La informació pública de data 7 de desembre de 2017 fa esment a una ubicació de la pedrera en les parcel·les 96 i 242 del polígon 20 de Sant Joan de Labritja, no obstant això, a la Resolució de regularització s'afegeixen les parcel·les 95 i 221. En aquest sentit cal tenir en compte que l'Actualització del Pla de restauració (agost de 2020) refereix totes les parcel·les (95, 96, 221, 242) de la Resolució esmentada.

3. Pel que fa a la disponibilitat dels terrenys afectats, consta que la pedrera Can Carabassó disposava d'autorització d'explotació vinculada a un contracte d'arrendament fins a data maig de 2013. En aquest sentit, no s'ha aportat documentació que justifiqui la disponibilitat dels terrenys per al termini d'execució del pla de restauració projectat. Malgrat això, cal tenir en compte l'article 46 referent a l'obligació de restaurar que estableix la Llei 10/2014, d'1 d'octubre, d'ordenació minera de les Illes Balears.

4. En relació al desmantellament de l'establiment de benefici no hi ha concordança respecte a la seva execució atès que, per una banda s'indica que es preveu la seva finalització al llarg de la fase 2- 3 (apartat de descripció de les fases de restauració cp/pàg 4/93) i, per altra, aquest s'emmarca dins la fase 1 (apartat de descripció de les fases cap/pàg 4- 94).

5. L'EIA no inclou l'apartat específic referent al pressupost de les mesures preventives i correctores que estableix l'annex VI de la Llei 21 /2013 i que ja va ser requerit a l'informe d'esmena de deficiències.

6. Respecte a la possible afecció a les aigües subterrànies, l'estudi hidrogeològic estableix que segons les dades disponibles el nivell piezomètric es troba entre cotes de 110 i 70 metres, per la qual cosa el gruix mínim de la zona no saturada és de 40 metres. Així mateix i en base a les directrius donades pel Servei d'Estudis i Planificació de la DG de Recursos Hídrics, el risc de contaminació és baix si la infiltració es produeix a una altura superior a 10 metres per damunt de la zona saturada de l'aqüífer.

Per altra banda, cal tenir en compte que el dipòsit d'hidrocarburs existent està en desús i buidat de combustible.

7. El Servei de Protecció d'Espècies, en el seu informe de data desembre de 2017, fa constar que a l'àrea on es desenvolupa el projecte no hi ha presència d'espècies catalogades o amenaçades. Així mateix, la seva execució no suposa amenaça, risc ni afeccions de consideració per a les espècies de la zona, ni és previsible que tingui efectes sobre el seu estat de conservació.

8. Pel que respecta a les al·legacions emeses per l'execució del projecte, es fa constar que es produeix l'arrossegament de quantitats de fang als vials públics i privats, el que suposa per una banda el seu deteriorament i, per una altra, el risc d'accidents a conseqüència del lliscament dels vehicles.





9. L'activitat disposa de Resolució d'inscripció com a activitat potencialment contaminadora de l'atmosfera (APCA) del grup C, de data 30 d'octubre de 2017. Segons la qual, el primer control per part d'un OCA s'haurà d'efectuar en un termini de 3 mesos a comptar des de la notificació de la resolució d'inscripció.

El control per part de OCA avalua la implementació i eficàcia de les mesures correctores per minimitzar l'emissió de pols. A data del present informe, el Servei de Canvi Climàtic i Atmosfera encara no té constància de la realització d'aquest primer control d'OCA.

10. Dins l'àrea autoritzada (zona est) hi ha una antiga edificació que, segons consta a la documentació, la seva funció inicial va ser la de magatzem i taller de maquinària, però que a data actual ja no té aquest ús. Tota aquesta zona actualment està tancada perimetralment i no s'inclou dins cap fase de restauració projectada.

Cal indicar que en base a l'històric d'imatges del visualitzador IDEIB, aquesta edificació sembla que existeix des d'almenys l'any 1984 quan ja existia l'activitat explotadora.

6. Conclusions

Per tot l'exposat es proposa formular la declaració d'impacte ambiental favorable a la realització del pla de restauració de la pedrera Can Carabassó (núm. 192), que forma part de les parcel·les 95, 96, 221 i 242, polígon 20 del terme municipal de Sant Joan de Labritja promogut per Hermanos Parrot, S. L., al concloure's que previsiblement no es produiran impactes adversos significatius sempre que es compleixin les mesures incloses en l'EIA, en la documentació complementària i els condicionants següents:

1. Abans de continuar amb les labors de restauració s'haurà de justificar que s'han dut a terme les següents recomanacions recollides a l'informe d'estabilitat de talussos de data juliol de 2018, consistents en:

- a. Sanejament dels blocs solts observats.
- b. Eliminació de pes de la zona de capçalera dels talussos mitjançant escapçament de la part superior.
- c. Instal·lació de síquies de recollida d'aigua, tant en la capçalera dels talussos com al peu dels mateixos, per tal d'evitar l'entrada d'aigua als talussos.

2. El desmantellament de l'establiment de benefici s'haurà de realitzar de manera immediata, excepte justificació degudament motivada. Igualment s'ha de procedir al desmantellament de totes les instal·lacions i/o edificacions ubicades dins la zona afectada per l'activitat extractiva minera. Així mateix, la restauració de les zones afectades per instal·lacions i/o edificacions que s'hagin de desmantellar s'ha d'incloure dins la fase de restauració que correspongui.

3. S'haurà de justificar el primer control realitzat per part d'OCA que consta a la Resolució d'inscripció d'APCA.

4. La revegetació s'iniciarà tan aviat s'hagi finalitzat amb el rebliment de cadascuna de les fases i sempre que sigui compatible amb el rebliment de la següent.

5. L'EIA haurà d'incorporar apartat específic pel que fa al pressupost de les mesures preventives i correctores que estableix l'annex VI de la Llei 21/2013.

6. A efectes de controlar i contenir possibles abocaments accidentals, s'haurà de disposar a la zona de sepiolita o similar a bastament i amb la recollida posterior per part de gestor autoritzat.

7. Abans de la sortida de vehicles de l'àmbit de l'autorització, s'haurà de dur a terme la neteja dels pneumàtics, prestant especial atenció en dies de pluja.

8. S'haurà d'incorporar la recomanació del Servei de Protecció d'Espècies pel que fa a la sembra d'herbàcies consistent en mesclar la terra vegetal amb una capa fina superficial de terra de zones forestals properes.

9. Segons l'informe del Servei de Gestió Forestal i Protecció del Sòl:

- Es compliran les mesures preventives establertes a l'article 8. 2. c del Decret 125/2007, de 5 d'octubre, especialment pel que fa a les mesures conjunturals de prevenció durant l'època de perill d'incendis forestals, en relació a la utilització de maquinària i equips, en terreny forestal i àrees contigües de prevenció, el funcionament dels quals generi deflagració, espurnes o descàrregues elèctriques susceptibles de provocar incendis forestals.

- Durant l'època de perill d'incendis, i en qualsevol cas, quan hi hagi una emergència ha d'estar garantit el pas a la cantera per als serveis d'emergències, tal i com s'especifica a l'article 7 del Decret 125/2007.



- Els operaris vinculats a la restauració de la cantera seran instruïts en l'existència de risc d'incendi forestal, en les mesures de prevenció a adoptar, en les actuacions immediates a efectuar davant un conat d'incendi i coneixeran el número telefònic de comunicació en cas d'incendis forestals.
- Es tindrà en compte al Pla de Vigilància Ambiental (PVA) l'adopció de mesures de control i seguiment pel que fa al compliment de les mesures preventives de minimització del risc d'incendi forestal, així com la protecció contra incendis forestals.
- La revegetació final no pot tindre continuïtat amb la massa forestal.

Es recorda que:

- Les possibles plantes de tractament d'àrids, ja siguin fixes o mòbils, estan incloses a l'Annex 1. Projectes sotmesos a avaluació d'impacte ambiental ordinària del Text Refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears, aprovat per Decret Legislatiu 1 /2020, de 28 d'agost (BOE núm. 263 de 5 d'octubre de 2020).
- L'ús de desmunts i terres no contaminades, s'haurà de comunicar davant l'òrgan ambiental competent segons l'establert a l'article 5 de l'ordre APM/1007/2017, de 10 d'octubre (BOE núm. 254 de 21 d'octubre de 2017).
- D'acord amb l'article 53. 1 de la Llei 8/2019, de 19 de febrer, de residus i sòls contaminats de les Illes Balears, les actualitzacions, revisions o modificacions de plans de restauració aprovats que duguin a terme una restauració amb residus de construcció i demolició o d'altres, i que no hagin estat informats amb anterioritat, requereixen d'informe previ i vinculant de l'òrgan competent en matèria de residus del Govern de les Illes Balears.
- En base al que estableix l'article 52. 2 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, s'haurà d'informar a la CMAIB respecte a la finalització de cadascuna de les fases de restauració a fi de realitzar les comprovacions que es consideren necessàries per tal de verificar el compliment del condicionat de la DIA.
- Tal i com estableix l'article 18. 1 del Decret 61/1999, de 28 de maig, d'aprovació definitiva de la revisió del Pla director sectorial de pedreres de les Illes Balear, la devolució de la fiança se formalitzarà per la DG d'Indústria previ informe de la CBMA (Comissió Balear de Medi Ambient), sempre que els treballs de restauració hagin complert els objectius previstos al pla de restauració.
- Segons l'informe tècnic del Servei de Salut ambiental, l'aigua potable haurà de complir el Reial Decret 140/2003, de 7 de febrer, pel qual s'estableixen els criteris sanitaris de la qualitat de l'aigua de consum humà i el Decret 53/2012, de 6 de juliol, sobre vigilància sanitària de les aigües de consum humà de les Illes Balears.

Aquesta DIA s'emet sense perjudici de les competències urbanístiques, de gestió o territorials de les administracions competents i de les autoritzacions o informes necessaris per a l'obtenció de l'autorització, a més a més compleix el que estableix l'article 12 del PDS de Pedreres de les Illes Balears (aprovat mitjançant Decret 61/1999, de 28 de maig).

Palma, 1 de desembre de 2020

El president de la CMAIB
Antoni Alorda Vilarrubias

